

RIIKLIKU TEATRI
„ESTONIA“
Arhiiv-Muuseum

Nr.

PKRV VRK
„AKADEEMILISE RAAMATU“
AJALEHE-VÄLJALÕIGETE
BÜROO

Tartus, Ülikooli 15, telef. 35-19

NOORTE HAAL

Tallinn

3 07

29. Det. 1950

nr. kuup.

**M. I. Krassevi hellilooming
noortele**

Aastavahetusel tuleb Riikliku Akadeemilise Teatri „Estonia“ lavale oopermuistend „Külmataat“, mille muusika autoriks ja libreto kaasautoriks on Mihhail Krassev.

Mihhail Ivanovitš Krassev sündis 1897. a. Moskvas. Tema enam kui veerand sajandit kestnud loominguline tee on peaaegu eranditult seotud noorsooga. Ta on kirjutanud arvukaid lastelaule, muusikat nukunäidenditele ja muusikalis-dramaturgilisi teoseid noorsoo enese ettekandeks ja ka noorsoole ettekandmiseks.

„Inimene, kes kirjutab lastele, peab juba oma iseloomu laadilt olema nendele lähedane, peab olema elurõõmus, peab oskama vaimustuda mängides ja unistades.“

See luuletaja S. Maršaki arvamine on suurel määral maksev ka Mihhail Krassevi kohta. Muusikaliselt on tema lastelaulud eredalt meloodilised ja läbipaistva harmoonilise koega. Peaaegu iga laul omab oma algeis muusikalis-dramaatilisi elemente. Need esinevad sagedasti dialoogidena, mis lastele annab võimalusi improviseeritud mängu isikutes. See ongi peamiseks põhjuseks, miks M. Krassevi laulud on nii populaarsed eelkoolialiste kui ka koolialiste laste juures. Nendest lauludest kuni lasteoperini on pikk tee ja M. Krassev jõuab selleni samm-sammult. Hellilooja esimesed teosed lavamuusika alal kujutasid enesest vähemaid nukuetendusi. Nendele järgnenud muusikalis-dramaturgilised teosed — 3 ooperit ja 1 ballett — olid kirjutatud kas esitamiseks nukuteatrites või ettekandmiseks laste poolt. Viimaste hulgas on 1940. a. valminud ja ÜLKNÜ Keskkomitee konkursil premeeritud ooper „Maša ja karu“, mis oma esialgses redaktsioonis oli määratud laste poolt ettekandmiseks. 1949. a. valmistas hellilooja samast ooperist laiendatud redaktsiooni, mille koostamisel autor võttis arvesse juba professionaalse ooperiteatri lavastamise ja interpretatsiooni võimalusi.

„Estonias“ lavastatav M. Krassevi oopermuistend „Külmataat“ on oma esimeses redaktsioonis kirjutatud raadiosaateks lastele. Ettekande edust kirjutab autor ise: „Külmataadi“ esita-

rand sajandit kestnud loominguiline tee on peadegu eranditult seotud noorsooga. Ta on kirjutatud arvukaid lastelaule, muusikat nukunäidenditele ja muusikalis-dramaturgilisi teoseid noorsoo enese ettekandeks ja ka noorsoole ettekandmiseks.

„Inimene, kes kirjutab lastele, peab juba oma iseloomu laadilt olema nende lähedane, peab olema elurõõmus, peab oskama vaimustuda mängides ja unistades.“

See luuletaja S. Maršaki arvamine on suurel määral maksev ka Mihhail Krassevi kohta. Muusikaliselt on tema lastelaulud eredalt meloodilised ja läbipaistva harmoonilise koega. Peadegu iga laul omab oma algeis muusikalis-dramaatilisi elemente. Need esinevad sagedasti dialoogidena, mis lastele annab võimalusi improviseeritud mänguks isikutes. See ongi peamiseks põhjuseks, miks M. Krassevi laulud on nii populaarsed eelkooliealiste kui ka kooliealiste laste juures. Nendest lauludest kuni lasteoperini on pikk tee ja M. Krassev jõuab selleni samm-sammult. Helilooja esimesed teosed lavamuusika alal kujutasid enesest vähemaid nukuetendusi. Nendele järgnenud muusikalis-dramaturgilised teosed — 3 ooperit ja 1 ballett — olid kirjutatud kas esitamiseks nukuteatrites või ettekandmiseks laste poolt. Viimaste hulgas on 1940. a. valminud ja ÜLKNÜ Keskkomitee konkursil premeeritud ooper „Maša ja karu“, mis oma esialgses redaktsioonis oli määratud laste poolt ettekandmiseks. 1949. a. valmis ta helilooja samast ooperist laiendatud redaktsiooni, mille koostamisel autor võttis arvesse juba professionaalse ooperiteatri lavastamise ja interpretatsiooni võimalusi.

„Estonias“ lavastatav M. Krassevi ooper-muistend „Külmataat“ on oma esimeses redaktsioonis kirjutatud raadiosaateks lastele. Ettekande edust kirjutab autor ise: „Külmataadi“ esitamine raadios NSVL rahvakunsti Aleksander Pirogovi ja Irina Maslennikova poolt meeldis väga noortele raadiokuulajatele, milles veendusin mulle saadetud arvukatest kirjadest. See edu ergutas mind looma uut redaktsiooni professionaalsele ooperiteatrile. Selle juures töötasin terve 1949. aasta ja 1950. aasta esimesed kuud. Ooperi süžee jäi samaks, kuid ooperi lavaliseks kehastuseks tuli seda laiendada — kirjutada uusi pilte, uusi tegelasi sisse viia.“ Ooperi muusika eest omistati M. Krasseville Stalini preemia.

Ooper-muistendi „Külmataat“ esilavastus toimus NSVL Suure Teatri Filiaalits — esietendus 8. novembril 1950, mille puhul kirjutab helilooja Vano Muradeli: „Ooperi „Külmataat“ muusika on meloodiline ja ere, annab tõendi tihedast sidemest vene realistliku ooperiklassika traditsioonidega, eriti aga Rimski-Korsakovi muinasjutuliste ooperite loomisprintsipidega.“

Ooperis „Külmataat“, nagu paljudes teisteski vene klassikalistes ooperite muistendites, on vastandatud kaks maailma: ühelt poolt reaalne, rahva olustikuline ja teiselt poolt muinasmaailm. M. Krassevi väärtuslikeks joonteks on teksti ja muusika orgaaniline terviklikkus, muusikalis-lavaliste intriigide meisterlik käsitlemine ja lahendamine ning ooperi kõrge ideelis-kasvatustlik sisu. Selle tõttu pakub ooper suurt huvi nii lastele kui ka täiskasvanutele.

Mis puutub ooper-muistendi „Külmataat“ lavastusse RAT „Estonias“, siis teatri juhtkond rakendab siin esmakordselt luminescentsvalguse efekte, milleks vastav aparatuur on Moskvast kohale jõudnud. Lavastuse teostab Eino Uuli.